

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Psychologia rozwojowa dzieci i młodzieży
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Child and Adolescent Developmental Psychology
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	Psychologia
Język wykładowy	język polski

Koordynator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr Monika Dacka
---	-----------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	15	III	3
konwersatorium			
ćwiczenia	15	III	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1 - posiadanie podstawowej wiedzy o rozwoju i funkcjonowaniu człowieka W2 -pozytywne zaliczenie przedmiotu Psychologia rozwoju człowieka w biegu życia
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 – zapoznanie studenta z aktualną wiedzę dotyczącą funkcjonowania dzieci i młodzieży
C2 – omówienie kształtowanie się poszczególnych rozwojów, z uwzględnieniem wybranych

koncepcji od okresu wczesnego dzieciństwa do okresu adolescencji
C3 – zapoznanie z zasadami metodologii, prowadzeniem badań nad wybranymi aspektami rozwoju dzieci i młodzieży

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	uporządkowana i pogłębiania wiedza na temat przedmiotu, metodologii, celów psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży; definiowanie podstawowych pojęć oraz charakteryzowanie powiązań psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży z innymi subdyscyplinami psychologii	K_W01
W_02	wyjaśnianie istoty i celu poznania naukowego; charakteryzowanie zasad metodologii psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży; rozumienie zasad projektowania i prowadzenia badań empirycznych w psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży	K_W04
W_03	charakteryzowanie rozwoju dzieci i młodzieży; wyjaśnianie znaczenia kontekstów społecznych oraz czynników stymulujących lub utrudniających rozwój dzieci i młodzieży	K_W07
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	posługiwanie się wiedzą teoretyczną z zakresu psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży oraz powiązanych z nią dyscyplin do charakteryzowania zachowań dzieci i młodzieży; uzasadnianie uwarunkowań danych zachowań, funkcjonowania dzieci i młodzieży z uwzględnieniem określonych teorii	K_U01
U_02	planowanie, przygotowywanie pracy pisemnej, prezentacji multimedialnej, ustnego wystąpienia; stosowanie terminologii psychologicznej; uzasadnianie swoich argumentów z uwzględnieniem wiedzy z zakresu psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży	K_U03
U_03	analizowanie i planowanie działań mających na celu wspieranie własnego rozwoju osobowego i zawodowego	K_U05
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	przyjmowanie odpowiedzialności za stosowane metody badawcze oraz uzyskane wyniki badań dzieci i młodzieży	K_K01
K_02	uznanie znaczenia sfery psychicznej w rozwoju dzieci i młodzieży i jej wpływu na różne obszary funkcjonowania; przyjmowanie odpowiedzialności za popularyzowanie wiedzy o rozwoju dzieci i młodzieży	K_K03
K_03	dbanie o przestrzeganie zasad etycznych i uczciwości intelektualnej w prowadzonych aktywnościach naukowych	K_K08

	związanych z badaniem rozwoju dzieci i młodzieży	
--	--	--

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Zagadnienia teoretyczne i problematyka wybranych aspektów diagnozy dzieci i młodzieży, w tym kwestie etyczne badań nad rozwojem.
2. Zagadnienia metodologiczne badań nad rozwojem dzieci i młodzieży.
3. Wybrane zagadnienia rozwoju dzieci i młodzieży we wczesnym, średnim i późnym dzieciństwie oraz w okresie adolescencji. Uwzględnienie specyfiki poszczególnych obszarów rozwoju:
- poznawczego (m.in. koncepcja J. Piageta, L. Wygotskiego, zmienne, niezmiennie struktury poznawcze, dziecięce teorie umysłu, myślenie symboliczne, rozwój np. pojęcia śmierci);
- emocjonalno-społecznego (rozwój i specyfika kształtowania się przywiązania w wybranych teoriach, uwarunkowania przywiązania, metody badań przywiązania);
- osobowego (rozwój pojęcia Ja, kształtowanie się samowiedzy, samooceny i samoregulacji u dzieci i młodzieży, rozwój tożsamości u adolescentów);
- moralnego (związek rozwoju moralnego z rozwojem intelektualnym, stadia rozwoju moralnego w ujęciu J. Piageta, L. Kohlberga);
- rozwój religijny;
- wybrane trudności w funkcjonowaniu i rozwoju współczesnych pokoleń dzieci i młodzieży.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	wykład konwencjonalny wykład konwersatoryjny	kolokwium, egzamin	uzupełnione i ocenione kolokwium, egzamin
W_02	studium przypadku	wykonanie zadania, opis	ocena tekstu pracy pisemnej
W_03	wykład konwencjonalny wykład konwersatoryjny	kolokwium, egzamin	uzupełnione i ocenione kolokwium, egzamin
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	studium przypadku	wykonanie zadania, opis	ocena tekstu pracy pisemnej
U_02	praca zespołowa burza mózgów	opracowanie określonych zagadnień w grupie i ich krytyczna ocena	raport z obserwacji
U_03	metoda metaplanu	opracowanie określonych zagadnień	raport z obserwacji pracy w grupie
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	dyskusja	prezentacja	raport z obserwacji
K_02	dyskusja	prezentacja	raport z obserwacji

	praca w grupach		
K_03	dyskusja	prezentacja	raport z obserwacji

VI. Kryteria oceny, wagi

Kryteria oceny

Ocena niedostateczna

Wiedza: student nie ma wiedzy na temat przedmiotu, metodologii, celów psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży; nie definiuje podstawowych pojęć oraz nie wskazuje powiązań psychologii rozwojowej z innymi subdyscyplinami; nie ma wiedzy na temat zasad projektowania i prowadzenia badań rozwojowych; nie wyjaśnia znaczenia kontekstu oraz czynników stymulujących, utrudniających rozwój dzieci i młodzieży;

Umiejętności: student nie posługuje się wiedzą z zakresu psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży, w celu charakteryzowania funkcjonowania, zachowań dzieci i młodzieży w odniesieniu do wybranych teorii; nie przygotowuje pracy pisemnej, prezentacji multimedialnej, ustnego wystąpienia; nie stosuje terminologii z zakresu psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży; nie uzasadnia swoich argumentów; nie przejawia zaangażowania we własny rozwój;

Kompetencje społeczne: student nie przyjmuje odpowiedzialności za stosowane metody badawcze, uzyskane wyniki; nie uznaje znaczenia sfery psychicznej i jej znaczenia dla funkcjonowania dzieci i młodzieży w różnych obszarach rozwoju; nie przejawia odpowiedzialności za popularyzowanie wiedzy o rozwoju dzieci i młodzieży; nie dba o przestrzeganie zasad etycznych i uczciwości intelektualnej w prowadzonych działaniach;

Ocena dostateczna

Wiedza: student ma podstawową wiedzę na temat przedmiotu, metodologii, celów psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży; definiuje podstawowe pojęcia, wskazuje powiązania psychologii rozwojowej z innymi subdyscyplinami; ma podstawową wiedzę na temat zasad projektowania i prowadzenia badań rozwojowych; dostrzega znaczenie kontekstu oraz czynników stymulujących, utrudniających rozwój dzieci i młodzieży;

Umiejętności: student posługuje się podstawową wiedzą z zakresu psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży, w celu charakteryzowania funkcjonowania, zachowań dzieci i młodzieży w odniesieniu do wybranych teorii; przygotowuje prace pisemne, prezentacje multimedialne, ustne wystąpienia; stosuje terminologię z zakresu psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży, prawidłowo argumentuje; przejawia zainteresowanie własnym rozwojem;

Kompetencje społeczne: student przyjmuje odpowiedzialności za stosowane metody badawcze, uzyskane wyniki; uznaje sferę psychiczną i jej znaczenie dla funkcjonowania dzieci i młodzieży w różnych obszarach rozwoju; przejawia odpowiedzialności za popularyzowanie wiedzy o rozwoju dzieci i młodzieży; dba o przestrzeganie zasad etycznych i uczciwości intelektualnej w prowadzonych działaniach;

Ocena dobra

Wiedza: student ma uporządkowaną wiedzę na temat przedmiotu, metodologii, celów psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży; definiuje i wyjaśnia pojęcia, wskazuje powiązania psychologii rozwojowej z innymi subdyscyplinami; ma uporządkowaną wiedzę na temat zasad projektowania i prowadzenia badań rozwojowych; rozumie znaczenie kontekstu oraz czynników stymulujących, utrudniających rozwój dzieci i młodzieży;

Umiejętności: student posługuje się uporządkowaną wiedzą z zakresu psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży, w celu charakteryzowania funkcjonowania, zachowań dzieci i młodzieży w odniesieniu do wybranych teorii; przygotowuje logiczne i spójne prace pisemne, prezentacje multimedialne, ustne wystąpienia; stosuje prawidłowo terminologię z zakresu psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży, poprawnie uzasadnia swoje argumenty; podejmuje działania wspierające własny rozwój;

Kompetencje społeczne: student przyjmuje odpowiedzialności za stosowane metody badawcze, uzyskane wyniki; dostrzega i uznaje znaczenie sfery psychicznej i jej znaczenie dla funkcjonowania dzieci i młodzieży w różnych obszarach rozwoju; przejawia odpowiedzialności za popularyzowanie wiedzy o rozwoju dzieci i młodzieży; dba o przestrzeganie zasad etycznych i uczciwości intelektualnej w prowadzonych działaniach;

Ocena bardzo dobra

Wiedza: student ma pogłębioną wiedzę na temat przedmiotu, metodologii, celów psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży; definiuje i szczegółowo wyjaśnia pojęcia, wskazuje powiązania psychologii rozwojowej z innymi subdyscyplinami; ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat zasad projektowania i prowadzenia badań rozwojowych; rozumie znaczenie kontekstu oraz czynników stymulujących, utrudniających rozwój dzieci i młodzieży;

Umiejętności: student posługuje się pogłębioną wiedzą z zakresu psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży, w celu charakteryzowania funkcjonowania, zachowań dzieci i młodzieży w odniesieniu do wybranych teorii; przygotowuje pogłębione, spójne prace pisemne, prezentacje multimedialne, ustne wystąpienia; stosuje prawidłowo terminologię z zakresu psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży, poprawnie uzasadnia swoje argumenty; podejmuje działania wspierające własny rozwój;

Kompetencje społeczne: student przyjmuje odpowiedzialności za stosowane metody badawcze, uzyskane wyniki; jest krytyczny w dokonywaniu oceny metod, analizy wyników; dostrzega i uzasadnia znaczenie sfery psychicznej i jej znaczenie dla funkcjonowania dzieci i młodzieży w różnych obszarach rozwoju; jest odpowiedzialny za popularyzowanie wiedzy o rozwoju dzieci i młodzieży; dba o przestrzeganie zasad etycznych i uczciwości intelektualnej w prowadzonych działaniach;

Podstawą do zaliczenia ćwiczeń jest:

- obecność na ćwiczeniach
- przygotowanie do zajęć i aktywny w nich udział
- pozytywna ocena z kolokwium pisemnego (zaliczenie pozytywne kolokwium od 60%) 5.0 od 93% do 100%; 4.5 od 85% do 92% 4.0 od 77% do 84%; 3.5 od 69% do 76%; 3.0 od 60% do 68%; 2.0 poniżej 60%

- praca zaliczeniowa z rozwoju dzieci i młodzieży: projekt badawczy eksperymentu z zakresu diagnozy funkcji poznawczych dzieci i młodzieży

Ocena końcowa: praca zaliczeniowa (50%), kolokwium (50%)

Podstawą do zaliczenia wykładu jest:

- zaliczenie ćwiczeń

- obecność na wykładzie i aktywne w nim uczestnictwo

- uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu pisemnego; 5.0 od 93% do 100%; 4.5 od 85% do 92% 4.0 od 77% do 84%; 3.5 od 69% do 76%; 3.0 od 60% do 68%; 2.0 poniżej 60%

Ocena końcowa: ocena z egzaminu (100%)

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30h
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	60h

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
1. Bates, I.F., Louise, A., Sidney, B. (2020). Rozwój psychiczny dziecka od 0 do 10 lat. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
2. Oleszkowicz, A., Senejko, A. (red.). (2013). Psychologia dorastania. Zmiany rozwojowe w dobie globalizacji. Wydawnictwo Naukowe PWN.
3. Shaffer, D.R., Kipp, K. (red.). (2015). Psychologia rozwoju. Od dziecka do dorosłości. Wydawnictwo Harmonia Universalis.
4. Trempała, J. (red.). (2011). Psychologia rozwoju człowieka. Wydawnictwo Naukowe PWN.
Literatura uzupełniająca
1. Dale, F. (2021). Rozwój emocjonalny od niemowlęstwa do dorastania. Kierunki rozwoju kompetencji emocjonalnych i problemów emocjonalnych. Wydawnictwo Difin.
2. Piaget, J. (2006). Jak sobie dziecko wyobraża świat? Wydawnictwo Naukowe PWN.